

राजस्त्री संख्या जी/जोअनथार/2

REGISTERED NO. G/GNR/1

२०८१/२०८२ नंबर ७५/ज्ञान-आ०२।

भारत का संग्रहालय
The Gazette of India
भारतनुं राजपत्र
विसायारण
EXTRAORDINARY
असाधारण

भाग-४ खण्ड-१

PART VIII Section 1
भाग ८ विभाग-१

प्राविकारके प्रकाशित
PUBLISHED BY AUTHORITY
प्रापिकारकी प्रकाशित

नं.-१] नई दिल्ली, रविवार १ सितम्बर, १९९१/१० भाद्रपद १९१३, (शक) [खण्ड-४
No.-१] NEW DELHI, SUNDAY 1 SEPT., 1991/10 BHADRAPADA, 1913(SAKA) [VOL.-8
अंक-१] नवी दिल्ली, रविवार १ सप्टेम्बर, १९९१/१० भाद्रपद, १९१३. (शक) [विष्णुम-८

इस भागमें भिन्न पृष्ठ संख्या दी जाती है, जिसकी यह अलग संकलनके रूप में रखा जा सके

Separate paging is given to this Part in order that it
may be filed as a separate compilation.

यह भाग अलग पाना नंबर आपेक्षा छे, जेथी ते अलग संग्रह तरीके फैली रखी शक्य है।

विधि, न्याय और कंपनी कार्य मंत्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, १ सितम्बर, १९९१/१० भाद्रपद १९१३ (शक)

(१) दि अधिकलचरीट लोन्स एक्ट, १८८४ (सन १८८४ का १२) (२) दि अवस्पलोक्नीव सब्स्टन्सीस एक्ट, १९०८ (सन १९०८ का ६) (३) दि इन्डियन फोरेस्ट एक्ट, १९२७ (सन १९२७ का १६) और (४) दि प्रोबशन ओफ ओफेन्डस एक्ट, १९५८ (सन १९५८ का २०) के निम्न लिखित गुजराती अनुवाद राष्ट्रपति के प्राधिकार से प्रकाशित किये जाते हैं और प्राधिकृत पाठ (केन्द्रीय विधि) अधिनियम, १९७३ (सन १९७३ का ५०) की धारा २ के खंड (क) के अधीन ये गुजराती भाषा में उनके प्राधिकृत अनुवाद समझे जाएँगे।

(Price : Rs. 5-00)

MINISTRY OF LAW, JUSTICE AND COMPANY AFFAIRS

(LEGISLATIVE DEPARTMENT)

New Delhi, Dated 1st September, 1991/10 Bhadrapada, 1913 (Saka)

The translations in Gujarati of the following Acts, namely:—

(1) The Agriculturists Loans Act, 1884 (12 of 1884), (2) The Explosive Substances Act, 1908 (6 of 1908), (3) The Indian Forest Act, 1927 (16 of 1927); and (4) The Probation of Offenders Act, 1958 (20 of 1958) are hereby published under the Authority of the President and shall be deemed to be the authorised translation thereof in Gujarati under clause (a) of section 2 of the Authoritative texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

વિધિ, ન્યાય અને કંપની કાર્ય મંગાલય

(વિવધાભી વિભાગ)

નવી દિલ્હી, ૧લી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૧/૧૦ બાદ પદ, ૧૯૧૩ (શક)

નીચેના અધિનિયમાનું, એટલે કે (૧) ધી એગ્રિકલ્યુસ્ટ્રીસ લોન્સ એક્ટ, ૧૮૮૪ (સન ૧૮૮૪નો ૧૨મો), (૨) ધી એક્સ્પ્લોઝિન્સ એક્ટ, ૧૯૦૮ (સન ૧૯૦૮નો ૬ઠો), (૩) ધી ઇન્ડિયન ફ્લેરેસ્ટ એક્ટ, ૧૯૨૭ (સન ૧૯૨૭નો ૧૬મો) અને (૪) ધી પ્રોબેશન ઓફ ઓફિનર્સ એક્ટ, ૧૯૫૮ (સન ૧૯૫૮નો ૨૦મો)નું નીચેનું ગુજરાતી ભાષાંતર, આંગ્રેઝી, ચાન્દ્રપતિના પ્રાચીકર હેઠળ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે અને પ્રાચિકૃત પાઠ (િન્દ્રીય કાયદા) અધિનિયમ, ૧૯૯૩ (સન ૧૯૯૩ના ૫૦મા)ની કલમ ૨ના પંડ (ક) હેઠળ તે, તેનું અધિકૃત ગુજરાતી ભાષાંતર છે એમ ગણાયે :—

સ્વીચ્છા

I N D E X

અધિનિયમનું નામ

પૃષ્ઠા

Name of the Act

Page No.

૧. એક્સ્પ્લોઝિન્સ લોન્સ અધિનિયમ, ૧૮૮૪ (સન ૧૮૮૪નો ૧૨મો)	
1. The Agriculturists Loans Act, 1884 (12 of 1884)	3
૨. એક્સ્પ્લોઝિન્સ પદાર્થ અધિનિયમ, ૧૯૦૮ (સન ૧૯૦૮નો ૬ઠો)	
2. The Explosive substances Act, 1908 (6 of 1908)	7
૩. ભારત વન અધિનિયમ, ૧૯૨૭ (સન ૧૯૨૭નો ૧૬મો)	
3. The Indian Forest Act, 1927 (16 of 1927)	11
૪. ગુજરાત પ્રોબેશન અધિનિયમ, ૧૯૫૮ (સન ૧૯૫૮નો ૨૦મો)	
4. The Probation of offenders Act, 1958 (20 of 1958)	49

ગુનેગાર પ્રોબેશન આધિનિયમ, ૧૯૮૮.
અનુક્રમિકા

કલમ

૧. ટૂંકી સંશા, વ્યાપ્ત અને આરંભ.
૨. વ્યાખ્યા.
૩. ઠપકો આપ્યા પછી અમુક ગુનેગારોને છોડી મુક્વાની ન્યાયાલયની સરાંસા.
૪. સારી વર્તસૂક્ષ્મા પ્રોબેશન ઉપર કેટલાક ગુનેગારોને છોડી મુક્વાની ન્યાયાલયની સરાંસા.
૫. છોડી મુક્વાની વળતરે અને અર્દ આપવા ફરમાવણાની ન્યાયાલયની સરાંસા.
૬. એકલોસ વર્ષથી ઓછી ઉમરના ગુનેગારોને કેદની જાજ કરવા ઉપર નિર્ણયાપણું.
૭. પ્રોગ્રામ આધિકારીનો રિપોર્ટ ખાનગી રહેવા બાબત.
૮. પ્રોબેશનની કાર્યક્રમાં ફેરફાર.
૯. મુખ્યરકાની જરૂરતોનું પાલન ન કરનાર ગુનેગારની બાબતમાં કાર્યરીતિ.
૧૦. જામીનોને લગતી જોગવાઈઓ.
૧૧. આધિનિયમ હેઠળ હુકમો કરવાની સરાંસા ધરાવતાં ન્યાયાલયો, અપીલ અને ફેરતપાસ અને અપીલ અને ફેરતપાસમાં ન્યાયાલયોની સરાંસા.
૧૨. દોષસિદ્ધને લીધિ થતી જોરલાયકાતો દૂર કરવા બાબત.
૧૩. પ્રોબેશન આધિકારીઓની ફરજો.
૧૪. પ્રોબેશન આધિકારીઓની ફરજો.
૧૫. પ્રોબેશન આધિકારીઓ રાજ્યસેવકો ગણવાનું બાબત.
૧૬. શુદ્ધબુદ્ધથી લીધિલાં પગલાને રક્ષણ.
૧૭. નિયમો કરવાની સરાંસા.
૧૮. અમુક આધિનિયમોના અમલ અંગે આપવાં.
૧૯. કેદની કલમ ગાડરી અમુક વિસ્તારોને લાગુ નહિ પાડવા બાબત.

ગુનેગાર પ્રોબેશન અધિનિયમ, ૧૯૫૮

(સન ૧૯૫૮ને અધિનિયમ ક્રમાંક ૨૦)

[૧૬મી મે, ૧૯૫૮]

[સન ૧૯૫૮ના ઓક્ટોબર મહિનાની ૩૧મી તારીખે અમલમાં હોય તે પ્રમાણે]

ગુનેગારોને પ્રોબેશન ઉપર અથવા યોગ્ય ઠપકો આપ્યા પછી છોડી

મૂક્તવા અને તે સાથે સંકળાયેલી ભાબતો માટે જોગવાઈ

કરવા આપણનો અધિનિયમ.

ભારતના ગણરાજ્યના નવમા વર્ષમાં સંબંધ નીચે પ્રમાણે અધિનિયમ કરે છે:—

૧. (૧) આ અધિનિયમ “ગુનેગાર પ્રોબેશન અધિનિયમ, ૧૯૫૮” કહેવાશે.

દેખી સંશોધન, વ્યાપિત

(૨) તે વર્મું અને કાશ્મીર રાજ્ય શિક્ષણ સમયું ભારતને લાગુ પડે છે.

અને આપણાં

(૩) શાન્ય સરકાર રાજ્યપત્રમાં જોહરનામાંથી નક્કી કરે તે તારીખે તે રાજ્યમાં તે અમલમાં આપણે અને રાજ્યના જુદા જુદા ભાગો માટે જુદી જુદી તારીખો નક્કી કરી શકશે.

૨. આ અધિનિયમમાં, સંદર્ભથી અન્યથા અપોક્ષિત ન હોય તો,—

વ્યાપક.

(૩) “કોડ” એટલે “ફોન્ડારી કર્યરીતિ અધિનિયમ, ૧૯૫૮”;

(૪) “પ્રોબેશન અધિકારી” એટલે પ્રોબેશન અધિકારી તરીકે નિમાયેલા અથવા કલમ ૧૩ હેઠળ તેવા અધિકારી તરીકે માન્ય થયેલા અધિકારી;

(૫) “ફરાવેલુ” એટલે આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલા નિયમોથી ફરાવેલુ;

(૬) આ અધિનિયમમાં વાપરેલા પણ વ્યાપ્તાબદ નહીં કરેલા અને “ફોન્ડારી કર્યરીતિ અધિનિયમ, ૧૯૫૮”માં વ્યાપ્તાબદ કરેલા શબ્દ અને શરીંટપ્રોયોગોનો અર્થ તે અધિનિયમમાં અનુકૂળ તેમનો ને અર્થ કરવામાં આવ્યો છે તે ન પ્રમાણે થશે.

ક્રમાંક

૧૯૫૮

ના.

પદ્ધતિ.

દ્વારા આપ્યા પછી
અમૃત ગુનેગારોને
છોડી મૂક્તવાની
ન્યાયાલયની સત્તા.

૩. કોઈ વ્યક્તિ ભારતના ફોન્ડારી અધિનિયમની કલમ ૩૭૮, કે કલમ ૩૮૦ કે કલમ ૩૮૧ કે કલમ ૪૦૪ કે કલમ ૪૨૦ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટે અથવા “ભારતના ફોન્ડારી અધિનિયમ” કે કોઈ બીજા કાયદા હેઠળ કે વર્ષ કરતાં વધુ નહીં તેટલી કેદની અથવા દઢની અથવા બન્ને શિક્ષાને પાત્ર ગુના માટે દોપિત જાણી હોય તે ન્યાયાલયનો અભિપ્રાય એવો થાય કે ગુનાના પ્રકાર અને ગુનેગારના ચારિત્ય સહિત કેસના સંજોગો લક્ષમાં બેનાં તેમ કરવાનું ઈષ્ટ છે તો તે સમયે અમલમાં હોય તેવા બીજા કોઈ કાયદામાં ગમે તે મજફૂર હોય તે છતાં, ન્યાયાલય તેને કોઈ શિક્ષા ન કરતાં અથવા કલમ ૪ હેઠળ સારી વર્તણુકના પ્રોબેશન ઉપર છોડી ન મૂક્તાં, તેને યોગ્ય ઠપકો આપીએ છોડી મૂક્તી શકશે.

૪. ન્યાયાલયની આકારના હેતુઓ માટે કોઈ વ્યક્તિ સામેની અગાઉના ગુનાની સાભિતીમાં આ કલમ કે કલમ ૪ હેઠળ તેની સામે કરેલા અગાઉના કોઈ હુકમનો સમાવેશ થશે.

૪. (૧) કોઈ વ્યક્તિ મોત કે આશ્વયન કેદની સજા ન થઈ શકે તેવા ગુના માટે દોપિત જાણી હોય અને ન ન્યાયાલયને તે દોપિત જાણી હોય તે ન્યાયાલયનો અભિપ્રાય એવો થાય કે ગુનાનો પ્રકાર અને ગુનેગારના ચારિત્ય સહિત કેસના સંજોગો લક્ષમાં બેનાં સારી વર્તણુકના પ્રોબેશન ઉપર તેને છોડી મૂક્તવાનું ઈષ્ટ છે તો તે સમયે અમલમાં હોય તેવા બીજા કોઈ કાયદામાં ગમે તે મજફૂર હોય તે છતાં, ન્યાયાલય તેને કોઈ શિક્ષા ન કરતાં અથવા કલમ ૪ હેઠળ સારી વર્તણુકના પ્રોબેશન ઉપર છોડી ન મૂક્તાં, તેને યોગ્ય ઠપકો આપીએ છોડી મૂક્તી શકશે :

સારી વર્તણુકના
પ્રોબેશન ઉપર
કેટલાક ગુનેગારોને
છોડી મૂક્તવાની
ન્યાયાલયની સત્તા.

*એવે કુઝાં ફોન્ડારી કર્યરીતિ અધિનિયમ, ૧૯૭૩ (સન ૧૯૭૪ને બીજો).

પદંતુ ગુનેગાર કે દેના જમીનનું નક્કી રહેશે અથવા ધંધાની નિયમિત વર્ષયા ન્યાયાલયની હુકમન હેઠળના વિસ્તારમાં છે એવી અથવા તે મુદ્દા માટે તેણે મુચરકો કરી આપો હોય તે દરમિયાન તે ન્યાયાલયની હુકમન હેઠળના વિસ્તારમાં તે રહેલાની સંભવ છે એવી ન્યાયાલયને આતરી ન થાય તો ન્યાયાલય ગુનેગારને છોડી મુક્ષા હુકમ કરશે નહીં.

(૨) પેટા કલમ (૧) હેઠળ કોઈ હુકમ કરનાં પહેલાં, ન્યાયાલય તે કેસ સાથે સંકળાયેલા પ્રોબેશન અધિકારીનો જો કોઈ રિપોર્ટ હોય તાતો દે ધ્યાનમાં વેશ.

(૩) પેટા કલમ (૧) હેઠળ હુકમ કર્યો હોય ત્યારે કે ન્યાયાલયનો અભિપ્રાય એવો થાય કે ગુનેગાર અને હેઠળના ખિતમાં તેમ કરવું હીએ છે, તો હુકમમાં જાણવેલ પ્રોબેશન અધિકારીની દેખરેખ નીચે તેમાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તેવી, એક વર્ષ કરતાં ઓછી નલી તેટલી મુદ્દા દરમિયાન ગુનેગાર રહેલું એવો આદેશ કર્યો દેખરેખ-હુકમ તે વધારામાં કરી શકે અને તે ગુનેગારની વાર્ષય દેખરેખ રાખવા માટે, પોતાને જરૂરી લાગે તેવી શરતો એવા દેખરેખ-હુકમમાં મૂડી શકશે.

(૪) પેટા કલમ (૩) હેઠળ દેખરેખ-હુકમ કરનાર ન્યાયાલય, ગુનેગારને છોડી મુક્ષામાં આવે તે પહેલાં, તને જમીન સાથેનો કે જમીન વગરના મુચરકો આપવા, એ/હુકમમાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તે શરતોનું અને તે ગુનો ફીલી થતો અથવા ગુનેગારને બીજી ગુના કરતો આટકાવવા ન્યાયાલય ખાસ સંભેગો થાનમાં લઈને, રહેણાં, માટે પદાર્થોથી પરહુલી કે બીજી કોઈ બાબત અંગ મુક્ષા હોય લાગે તે વધુ શરતોનું પાલન કરવા ફરમાવું જોઈશે.

(૫) પેટા-કલમ (૩) હેઠળ દેખરેખ-હુકમ કરનાર ન્યાયાલય, હુકમનું રાખવાનું અને શરતો ગુનેગારને સમજાવવાં જોઈશે અને ગુનેગારી, જો કોઈ જમીના હોય તો, તેઓને અને રાકળાયેલા પ્રોબેશન અધિકારી, એ દરેકને દેખરેખ-હુકમની એક નકલ તરત આપવી જોઈશે.

છોડી મુક્ષા
ગુનેગારને
વળતર અને
ખર્ચ

આપવા
ફરમાવ-
વાની ન્યાય-
લયની સત્તા.

૫. (૧) કલમ ૩ કે કલમ ૪ હેઠળ ગુનેગારને છોડી મુક્ષામાં હુકમ કરનાર ન્યાયાલય, તેને વાર્ષય લાગે તો, તે ૧/ સમયે ગુનેગારને નીચેની રકમો બરવાનું ફરમાવતો વધારાનો હુકમ કરી શકશે.—

(૨) પેટા-કલમ (૩) હેઠળ કે રકમ બરવાનો હુકમ કર્યો હોય તે રકમ, કોડની કલમો ૩૮૬ અને ૩૮૭ની કોગવાઈઓ અનુસાર દર્દ તરીકે વસૂલ કરી શકશે.

(૩) ગુનેગાર ઉપર ને બાળત માટે ફરિયાદ માંગવામાં આવી હોય તેમાંથી ડાખા થતા કોઈ દાવાની ઠિકાની અર્વાલી કરનાર દીવાની ન્યાયાલય, નુકસાની આપાવતી વરતે પેટા-કલમ (૧) હેઠળ વળતર ત્વીકે બાસેલી કે વસૂલ કરાયેલી કોઈ રકમ વધારામાં લેવી જોઈશે.

એકલીસ વર્ષથી
ઓછી ઉમરના
ગુનેગારને કેદની
જમા કરવા ઉપર
નિયમ નથી.

૬. (૧) એકલીસ વર્ષથી ઓછી ઉમરની કોઈપણ વિકિત (આજુવન કેદની નહીં રેવી) કેદની જિલ્લાને પાત્ર ગુના માટે દોપિત જાણાઈ હોય ત્યારે, કેને ને વિકિત દોપિત જાણાયેલ હોય તે ન્યાયાલયને ગુનાના પ્રકાર અને ગુનેગારના ચારિય સહિત કેદના સંભેગો ધ્યાનમાં વેતાં કલમ ૩ કે કલમ ૪ હેઠળ તેના સંભંધમાં કાર્યવાહી કરવાનું હીએ નથી એવી આતરી ન થાય તો તેણે તેને કેદની શિક્ષા ફરમાવવી નહીં અને જો ન્યાયાલય કેદની શિક્ષા ફરમાવે તો તેમ કરવાનાં કારણો રેણુ નોંધવા જોઈશે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) માં ઉલ્લેખિત ગુનેગાર સંભંધમાં કલમ ૩ કે કલમ ૪ હેઠળ અર્વાલી કરવાનું હીએ નથી એની આતરી કરવા ન્યાયાલય પ્રોબેશન અધિકારી પાણેલી રિપોર્ટ માંગવાની જોઈશ અને મળે તે રિપોર્ટ અને ગુનેગારના ચારિય અને તેણી શારીરિક ઝાંચનિંબ રિચર્ડિને વગતી બીજી પ્રાપ્ત માંડિતી ઉપર વિચારણા કરવી જોઈશે.

પ્રોબેશન અધિકારીનો
રિપોર્ટ ખાનગી
રહેવા બાબત.

૭. કલમ ૪ની પેટા-કલમ (૨) અથવા કલમ ૩ની પેટા-કલમ (૨) માં ઉલ્લેખિત પ્રોબેશન અધિકારીનો રિપોર્ટ ખાનગી જ્ઞાપાણી:

પદંતુ ન્યાયાલય, પોતાને તેમ કરવું હોય લાગે તે, તેને સારાંશ ગુનેગારને જાણવી શકશે અને રિપોર્ટમાં જાણવેલી બાબત જરૂરી પ્રસ્તુત હોય તેવી પુરાવો રજૂ કરવાની તક તેને આપી શકશે.

C. (૧) પ્રોબેશન આધિકારીની અરજી ઉપરથી, ગુનેગાર અંગે કલમ ૪ હેઠળ હુકમ કરનાર ન્યાયાલયને, ગુનેગાર અને વોકેના હિતમાં, ગુનેગાર આપેલા કોઈ મુચરકાની શરતોમાં ફેરફાર કરવાનું હીછે કે આપથી લાગે તો તો ન્યાયાલય, મુચરકો અમલમાં હોય તે મુદ્દત દરમયાન કોઈ સમયે, તે મુદ્દત મૂળ હુકમની તારીખથી ત્રણ વર્ષ કરતો વધે નહીં તે રોતે મુદ્દતમાં વધારો કે ઘરડો કરીને આથવા તેની શરતોમાં ફેરફાર કરીને આથવા તેમાં વધારાની શરતો ઉમેરીને મુચરકામાં ફેરફાર કરી શકશે :

પ્રોબેશનની શરતોમાં
ફેરફાર.

પરંતુ ગુનેગાર અને મુચરકામાં જાણવેલા જમીન કે જમીનોને સુનાવણીની તક આપ્યા વિના આવે ફેરફાર કરી શકશે નહીં.

(૨) પેટા-કલમ (૧) હેઠળ કરવા ધારેલા કોઈ ફેરફાર માટે કોઈ જમીન સંમતિ ન આપે તો ન્યાયાલય ગુનેગારને નવો મુચરકો આપવા ફરમાવી શકશે અને ગુનેગાર તેમ કરવાની ના પાડે આથવા તેમ ન કરે તો, ન્યાયાલય જે ગુના માટે રે દોપિત જણાયો હોય તે અદલ તેને શિક્ષા કરી શકશે.

(૩) આમાં આ પહેલાં ગમે રે મળકૂર હોય તે છતાં, ગુનેગાર અંગે કલમ ૪ હેઠળ હુકમ કરનાર ન્યાયાલયને પ્રોબેશન આધિકારીએ કરેલી અરજી ઉપરથી ભાતરી થાય કે ગુનેગારની વત્તાણૂક નેને વધુ લાંબા સમય દેખરેખ નીચે રાખવાનું અનાવશ્યક હરાવે એવી છે, તો વધુ આપેલા મુચરકો કે મુચરકાઓમાંથી તેને ગુકત કરી શકશે.

મુચરકાની શરતોનું
પાલન ન કરનાર
ગુનેગારની બાબતમાં
કાર્યરીતિ.

E. (૧) ગુનેગાર અંગે કલમ ૪ હેઠળ હુકમ કરનાર ન્યાયાલયને આથવા ગુનેગારના મૂળ ગુના સંબંધમાં કામ લાય ધરી શકતું તે ન્યાયાલયને, પ્રોબેશન આધિકારીના રિપોર્ટ ઉપરથી આથવા અન્યથા એમ માનવાને કારણ હોય કે ગુનેગારે પોતે આપેલા મુચરક કે મુચરકાઓની કોઈ શરતનું પાલન કર્યું નથી તો તેને પકડાયા માટે રે વોર્ટાં કાઢી શકશે આથવા પોતાને ગોય લાગે તો, તેની ઉપર અને જો હોય તો દેના જમીનો ઉપર, સમન્સમાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે રે સમયે પોતાની સમજ હાજર રહેવા તેને આથવા તેમને ફરમાવતો સમન્સ કાઢી શકશે.

(૨) એ રીતે જેની સમજ ગુનેગારને કાવવામાં આવ્યો હોય આથવા રે હાજર થાય તે ન્યાયાલય, કેસ પૂરો ન થાય ત્યા સુધી તેને કસ્ટડીમાં પાણી મેકલાવી શકશે આથવા સુનાવણી માટે નક્કી કરી હોય રે તારીખે હાજર રહેવા માટે જમીનાંની સહિત કે રે વિના છાડી મૂકી શકશે.

(૩) કેસ સાંભળ્યા પછી, ન્યાયાલયને એવી ભાતરી થાય કે ગુનેગારે, તેણે આપેલા મુચરકો કે મુચરકાઓની કોઈ શરતનું પાલન કર્યું નથી, તો રે તરત-

(ક) રે મૂળ ગુના માટે સજી કરી શકશે; આથવા

(ખ) એ ચૂક પહેલી વખતની હોય તો મુચરકાના ચાલુ અમલને બાધ આવ્યા વિના પચાસ રૂપિયા સુધીનો દંડ કરી શકશે.

(૪) પેટા-કલમ (૩)ના ખાડ (ખ) હેઠળ કરેલો દંડ, ન્યાયાલય નક્કી કરે રે મુદ્દતની અંદર ભરવામાં ન આવે તો, ન્યાયાલય ગુનેગારને મૂળ ગુના માટે સજી કરી શકશે.

જમીનાને લગતી જોગવાઈઓ.

10. કેદની કલમો ૧૨૨, ૧૨૬, ૧૨૬ક, ૪૦૬ક, ૫૧૪, ૫૧૪ક, ૫૧૪ખ, અને ૫૧૫ની જોગવાઈઓ, આ આધિનિયમ હેઠળ આપેલા મુચરક અને જમીનાની બાબતમાં, શક્ય હોય નેટ્વે અંશે, લાગુ પડશે.

11. (૧) કેદ કે અન્ય કેદી કાયદામાં ગમે રે મળકૂર હોય રે છતાં, ગુનેગાર સંબંધી ઈન્સાફી કાર્યવાહી ચલાવવાની અને કેદની સજી કરવાની સત્તા ધરાવતું ન્યાયાલય તેમજ આપીલ આથવા ફેરટપાસમાં કેસ પોતાની સમજ આવે ત્યારે ઉચ્ચ ન્યાયાલય કે બીજું ન્યાયાલય આ આધિનિયમ હેઠળ હુકમ કરી શકશે.

આધિનિયમ હેઠળ
હુકમો કરવાની સત્તા
ધરાવતી ન્યાયાલયો,
આપીલ અને ફેર-
તપાસ અને આપીલ
અને ફેર તપાસમાં
ન્યાયાલયોની સત્તા.

(૨) કેદમાં ગમે રે મળકૂર હોય રે છતાં, ગુનેગાર સંબંધી ઈન્સાફી કાર્યવાહી ચલાવવાની (ઉચ્ચ ન્યાયાલય સિવાયના) ન્યાયાલયે કલમ ૩ કે કલમ ૪ હેઠળ હુકમ કર્યો હોય ત્યારે, અગાઉના ન્યાયાલયે કરેલી સજીઓ ઉપરથી સામાન્ય રીતે જેને આપીલ થઈ શકે રે ન્યાયાલયને આપીલ થઈ શકશે.

(૩) એકવીસ વર્ષથી એક્વિ વર્ષની કોઈ વ્યક્તિ ગુનો કર્યો બદલ દોપિત જણાઈ હોય અને
આ.સા. ભાગ-૮-ગેઝેટ-૬૨૨-(૧૪)

ના પાડે અને તેને દંડ સાથે કે તે ચિહ્નાયની હેઠળી શિક્ષા કરે અને તે શિક્ષા ઉપર આપોલ ન થઈ શકતી હોય કે ન કરવામાં આવે ત્યારે કોડ કે કોઈ બીજા કાયદામાં ગમે તે મળકૂર હોય તે છતાં, જેને તે ન્યાયાલયની સજાઓ ઉપર સામાન્ય રીતે આપોલ થઈ શકતી હોય તે ન્યાયાલય પોતાની મેળે અથવા દોષિત કરનારે કે પ્રોબેશન અધિકારીએ તેને કરેલી અરજી ઉપરથી કેસનું રેકર્ડ મંગાવી તે તપાસી તેવી ઉપર પોતાને યોગ્ય લાગે તેવો હુકમ કરી શકશે;

(૪) કલમ ૩ કે કલમ ૪ હેઠળ ગુનેગાર અંગે હુકમ કરવામાં આવ્યો હોય ત્યારે, આપોલ ન્યાયાલય કે ઉચ્ચ ન્યાયાલય પોતાની ફેરટપાસની સત્તા વાપરીને એ હુકમ રદ કરી શકશે અને તેને બદલે ગુનેગારને કાયદા અનુસાર સજા કરી શકશે:

પરંતુ જે ન્યાયાલયને ગુનેગાર દોષિત હોવાનું જણાવું હોય તે ન્યાયાલય કરી શકત તેના કરતાં વધારે શિક્ષા આપોલ ન્યાયાલય અથવા ઉચ્ચ ન્યાયાલયથી ફેરટપાસમાં કરી શકશે નહીં.

**દોષિતને લીધે
થતી ગેરવાયકતો હુકમ
કરવા આખત.**

૧૨. બીજા કોઈ કાયદામાં ગમે તે મળકૂર હોય તે છતાં ગુના માટે દોષિત જણાવેલ અને કલમ ૩ કે કલમ ૪ની લેગવાઈઓ હેઠળની કર્મવાહીનો વાબ મેળવનાર વ્યક્તિત તેવા કાયદા હેઠળ ગુનાની દોપસિદ્ધિને લીધે થતી હોય તે ગેરવાયકતને પાત્ર થશે નહીં :

પરંતુ કલમ ૪ હેઠળ છોડી મૂકવામાં આવ્યા પછી મૂળ ગુના માટે પાછળથી સજા થઈ હોય તે વ્યક્તિતને આ કલમમાંના કોઈ મળકૂર વાગું પડશે નહીં.

પ્રોબેશન અધિકારીનો

૧૩. (૧) નીચે જણાવેલ વ્યક્તિઓ આ અધિનિયમ હેઠળ પ્રોબેશન અધિકારી થઈ શકશે:—

(ક) પ્રોબેશન અધિકારી તરીકે રાજ્ય સરકારે નીમેલ કે રાજ્ય સરકારે એવા અધિકારી તરીકે માન્ય કરેલ વ્યક્તિ; અથવા

(ખ) રાજ્ય સરકારે આ અર્થ માન્ય રાખેલ મંડળીએ આ હેતુ માટે પૂરી પાડેલ વ્યક્તિ; અથવા

(ગ) અપવાદરૂપ કિસ્સામાં, ન્યાયાલયના અભિપ્રાય પ્રમાણે તે કેસના ખાસ સંજોગામાં પ્રોબેશન અધિકારીને તરીકે કામ કરવાને યોગ્ય લાગે તે અન્ય ગમે તે વ્યક્તિનું

(૨) કલમ ૪ હેઠળ હુકમ કરનાર ન્યાયાલય અથવા ગુનેગાર તે સમયે જે જિલ્લામાં રહેતો હોય ત્યાંના જિલ્લા મેન્જિસ્ટ્રેટ કોઈ સમગે દેખરેખ-હુકમમાં જણાવેલ વ્યક્તિને બદલે કોઈ પ્રોબેશન અધિકારીને નીમી શકશે.

સ્પષ્ટીકરણ.—આ કલમના હેતુઓ માટે, પ્રેસિડન્સી ટાઉન, જિલ્લા ગાણાશે અને મુખ્ય પ્રેસિડન્સી મેન્જિસ્ટ્રેટ તે જિલ્લાના જિલ્લા મેન્જિસ્ટ્રેટ ગાણાશે.

(૩) આ અધિનિયમ હેઠળની પોતાની ફરજો બજાવતી વખતે પ્રોબેશન અધિકારી, ગુનેગાર તે સમયે જે જિલ્લામાં રહેતો હોય ત્યાંના જિલ્લા મેન્જિસ્ટ્રેટના નિયંત્રણ હેઠળ રહેશે.

પ્રોબેશન અધિકારીનો ફરજો.

૧૪. પ્રોબેશન અધિકારીએ દરાવવામાં આવે તેવી શરતો અને નિરાત્રણને અધીન રહીને, નીચેની કુઝને બજાવતી જોઈશે:—

(ક) ગુનાના આરોપી એંગે કાર્ગવાહી કરવાની મૌખી સારી પર્દ્ધતિ નક્કી કરવામાં ન્યાયાલયને મદદ કરવાના આશાયથી ન્યાયાલયના આદેશો અનુસાર, ગુનાના આરોપીના સંજોગા અથવા ઘરના વાતાવરણની તપાસ અને તે સંબંધમાં ન્યાયાલયને સાદર કરવાનો પોતાનો રિપોર્ટ;

(ખ) પોતાની દેખરેખ હેઠળ રાખેલા પ્રોબેશનરો અને અન્ય વ્યક્તિનોની દેખરેખ અને જરૂરી હોય ત્યાં રેમને માટે યોગ્ય નોકરીની શોધ માટેનો પ્રયત્ન;

(ગ) ન્યાયાલયે જે વળતર કે ખર્ચ આપવાનો હુકમ કર્યો હોય તે ભરવા સંબંધમાં ગુનેગારને સવાલ અને મદદ;

(ધ) કલમ ૪ હેઠળ છોડી મૂકેલી વ્યક્તિનોને [દરાવવામાં આવે તેવા કેસોમાં અને તેવી રીતે સવાલ અને મદદ; અને

(ય) દરાવવામાં આવે તે અન્ય ફરજો.

અન
૧૯૫૦
માટે
માટે

૧૫. દરેક પ્રોબેશન અધિકારી અને આ અધિનિયમ અનુસાર નિમાયેલા દરેક અન્ય-અધિકારી,
ભારતના ઝેન્ડારી અધિનિયમની કલમ ૨૧ના અર્થ પ્રમાણે રાજ્યસેવકો ગાથાશે.

પ્રોબેશન અધિ-
કારીઓ રાજ્ય સેવકો
ગાથાશા બાબત.

૧૬. આ અધિનિયમ કે તે હેઠળ કરેલા કોઈ નિયમો કે હુકમો અનુસાર શુદ્ધબુધ્યથી કરેલ કે કરવા
ધારેલ કોઈ કાર્ય સંબંધમાં રાજ્ય સરકાર સામે અથવા કોઈપણ પ્રોબેશન અધિકારી કે આ અધિનિયમ
હેઠળ નિમાયેલા કોઈ બીજા અધિકારી સામે દાવો કે બીજા કાનૂની કાર્યવાહી થઈ શકે નહીં.

શુદ્ધબુધ્યથી લાખેલાં
પગલાંને રક્ષાણ.

૧૭. (૧) રાજ્ય સરકાર કેન્દ્ર સરકારની અનુમતિથી, આ અધિનિયમના હેતુઓ સિદ્ધ કરવા
માટે રાજ્યપત્રમાં જાહેરનામાથી નિયમો કરી શકશે.

નિયમો કરવાની
સરા.

(૨) ખાસ કરીને અને પૂર્વવર્તી સત્તાની વ્યાપકતાને બાધ આવ્યા વિના, એ નિયમોમાં નીચેની
તમામ કે કોઈ બાબત માટે જોગવાઈ કરી શકશે.

(ક) પ્રોબેશન અધિકારીઓનો નિમણું, તેમની નોકરીની શરતો અને તેમની હકૂમતનો વિસ્તાર;

(ખ) આ અધિનિયમ હેઠળ પ્રોબેશન અધિકારીઓની ફરજે અને તેમાણે સાદર કરવાના રિપોર્ટ;

(ગ) કલમ ૧૩ની પેટા-કલમ (૧)ના ખંડ (૫)ના હેતુઓ માટે મંડળીઓની માત્રયતા માટેની
શરતો;

(ઘ) પ્રોબેશન અધિકારીઓને આપવાનું મહેનનાણું અને ખર્ચ અથવા પ્રોબેશન અધિકારીઓ
પૂરા પાડતી મંડળીને આપવાની આધિક સહાય; અને

(ચ) છ્યાવવાની કે છ્યાવી શકાય તે બીજા કોઈ બાબત.

(૩) આ કલમ હેઠળ તમામ નિયમો, પૂર્વ પ્રસિદ્ધિની શરતને અધીન રહેશે અને તે નિયમો
કરવામાં આવે તે પછી બનતી ત્વરાએ રાજ્ય વિધાન મંડળ સમક્ષ મુકવા જોઈશે.

૧૮. સુધ્યારગૃહ અધિનિયમ, ૧૯૮૭ની કલમ ૧૧ની અથવા લાંચ રૂશ્વત નિવારણ અધિનિયમ,
૧૯૪૭ની કલમ પણી પેટા-કલમ (૨)ના અથવા કિશોર ગુનેગારો કે બોર્ડટૈલ થાળાને લગતા કોઈ રાજ્યમાં
અમલમાં હોય તેવા કોઈ કાયદાની જોગવાઈઓને આ અધિનિયમના કોઈ મન્જુકુરથી બાધ આપશે
નહીં.

૧૯. કલમ ૧૮ની જોગવાઈઓને અધીન રહીને, જે રાજ્યો કે તેના ભાગોમાં આ કોડ
અમલમાં લાવવામાં આવ્યો હોય તેને, કોડની કલમ પદર લાગુ પડતી બંધ થશે.

અમૃક અધિનિયમોના
અમલ અંગે આપવાટ.

કોડની કલમ
પદર અમૃક
વિસ્તારોને લાગુ
નહીં પાડવા બાબત.

રમા દેવી,
સચિવ, ભારત સરકાર.